

Evalueringssmatrise (Rubrics) Autorisasjonsprøve i oversettelse

Styringsutvalget for autorisasjonsprøven i oversettelse (SAP) har utarbeidet en evalueringssmatrise (Rubrics). En evalueringssmatrise er et vurderingsverktøy som inneholder klare vurderingskriterier og tilhørende kvalitative beskrivelser av forskjellige prestasjonsnivå som karakteriserer en eksamensbesvarelse.

Eksempel:

vurderings- kriterium	kvalitets- beskrivelser			
	4	3	2	1
<p>Tekstens funksjon og formål (oversettelsesoppdrag/ translation brief)</p> <p>Evaluerer hvorvidt kandidaten tar hensyn til hvordan og for hvilket formål/hvilken målgruppe teksten skal brukes i målpråket.</p>	<p>Oversettelsen tar i svært høy grad hensyn til tekstens funksjon (informativ, ekspressiv, appellativ) og formål, deriblant tiltenkt målgruppe (f.eks. grad av formalitet), spesifisert i oversettelsesoppdraget. Teksten tar høyde for kulturelle referanser, dvs. krav om forståelse et typisk målpråkpublikum stiller til slike tekster.</p>	<p>Oversettelsen tar på tilfredsstillende måte hensyn til tekstens funksjon (informativ, ekspressiv, appellativ) og formål, deriblant tiltenkt målgruppe (f.eks. grad av formalitet), spesifisert i oversettelsesoppdraget. Allikevel er oversettelsen ikke så god/adekvat som den kunne ha vært under de forutsetningene skissert i oversettelsesoppdraget.</p>	<p>Oversettelsen tar noe hensyn til funksjon og formalitet som spesifisert i oversettelsesoppdraget, men mangler hensyn til flere viktige punkt i oppdraget (f.eks. grad av formalitet, aspekter i henhold til tekstens funksjon, lesernes behov, kulturelle referanser etc.).</p>	<p>Oversettelsen tar ikke hensyn til funksjon, formål og målgruppe. Teksten avspeiler for eksempel ikke hensyn til typiske kjennetegn av tekstsjanger, leserens behov og kulturelle referanser.</p>

Kolonnen til venstre spesifiserer de ulike vurderingskriteriene. De påfølgende kolonne beskriver ulike kvalitetsnivå som en eksamensbesvarelse kan oppnå i forhold til en spesifikt kriterium. Kvaliteten avtar fra venstre til høyre (4 til 1).

Matrisen til hjemmeeksamen følger nedenfor. Høstens eksamen består av to deler: oversettelsen og refleksjonsteksten. Hver del har en egen matrise. I matrisen er det også spesifisert hvor mye hvert enkelt kriterium skal veie i forhold til endelig sensur.

Evalueringsmatrise – Autorisasjonsprøve_hjemmeeksamen_Del 1

	4	3	2	1	Vekt (%)
<p>Tekstens funksjon og formål (oversettelsesoppdrag/translation brief)</p> <p>Evaluerer hvorvidt kandidaten tar hensyn til hvordan og for hvilket formål/hvilken målgruppe teksten skal brukes i målspråket.</p>	<p>Oversettelsen tar i svært høy grad hensyn til tekstens funksjon (informativ, ekspressiv, appellativ) og formål, deriblant tiltenkt målgruppe (f.eks. grad av formalitet), spesifisert i oversettelsesoppdraget. Teksten tar høyde for kulturelle referanser, dvs. krav om forståelse et typisk målspråkpublikum stiller til slike tekster.</p>	<p>Oversettelsen tar på tilfredsstillende måte hensyn til tekstens funksjon (informativ, ekspressiv, appellativ) og formål, deriblant tiltenkt målgruppe (f.eks. grad av formalitet), spesifisert i oversettelsesoppdraget. Allikevel er oversettelsen ikke så god/adekvat som den kunne ha vært under de forutsetningene skissert i oversettelsesoppdraget.</p>	<p>Oversettelsen tar noe hensyn til funksjon og formalitet som spesifisert i oversettelsesoppdraget, men mangler hensyn til flere viktige punkt i oppdraget (f.eks. grad av formalitet, aspekter i henhold til tekstens funksjon, lesernes behov, kulturelle referanser etc.).</p>	<p>Oversettelsen tar ikke hensyn til funksjon, formål og målgruppe. Teksten avspeiler for eksempel ikke hensyn til typiske kjennetegn av tekstsjanger, leserens behov og kulturelle referanser.</p>	20
<p>Vokabular</p> <p>Evaluerer hvorvidt kandidaten oversetter vokabular korrekt.</p>	<p>Korrekt og svært hensiktsmessig oversettelse av vokabular.</p>	<p>Stort sett korrekt og hensiktsmessig oversettelse av vokabular.</p>	<p>Alvorlige og gjentakende feil i oversettelse av vokabular.</p>	<p>Oversettelsen viser svært mangelfull eller manglende kunnskap om vokabular.</p>	20
<p>Innhold og betydning</p> <p>Evaluerer hvorvidt oversettelsen gjengir innholdet i kildeteksten på en passende /adekvat og tilfredsstillende måte.</p>	<p>Oversettelsen gjengir innholdet i kildeteksten på en svært passende /adekvat og tilfredsstillende måte. Ingen eller svært lite forekomster av unødvendige endringer, utelatelser og/eller ytterligere betydningsbærende elementer. Nyanser i betydning er gjengitt/oversatt på en svært tilfredsstillende måte.</p>	<p>Oversettelsen gjenspeiler innholdet i kildeteksten på en passende/adekvat og tilfredsstillende måte. Få forekomster av unødvendige/umotiverte endringer, utelatelser og/eller tilføyelser. Nyanser i betydning er gjengitt/oversatt på en tilfredsstillende måte.</p>	<p>Oversettelsen bærer preg av betydelige endringer (betydningsendringer, utelatelser, tilføyelser) som ikke kan forklares med/er motivert av/i henhold til oversettelsesoppdraget. Oversettelsen tyder på at kandidaten har misforstått deler av kildeteksten og/eller</p>	<p>Oversettelsen inneholder store avvik fra kildeteksten (feilaktige oversettelser, utelatelser av viktige kildetekstelementer, uriktige/upassende tilleggselementer) som ikke kan forklares med/er motivert av/i henhold til oversettelsesoppdraget. Oversettelsen tyder på at kandidaten har misforstått store deler av</p>	20

			oversettelses-oppdraget.	kildeteksten og/eller oversettelsesoppdraget.	
<p>Målspråk</p> <p>Evaluerer hvorvidt oversettelsen svarer til målspråkets generelle språkkonvensjoner.</p>	<p>Oversettelsen kan leses som en tilsvarende tekst av samme teksttype/sjanger som er opprinnelig skrevet på målspråket. Fravær eller få forekomster av problematiske og/eller upassende uttrykk. Oversettelsen krever lite eller ingen redigering.</p>	<p>Generelt kan teksten leses som en tilsvarende tekst av samme teksttype/sjanger som er opprinnelig skrevet på målspråket, men det kan forekomme problematiske og/eller upassende uttrykk som, i mange tilfeller, har sitt opphav i kildeteksten. Rimelig mengde av redigering kreves.</p>	<p>Oversettelsen inneholder forekomster av unødvendig overføring av kildetekststrukturer. Setningsstrukturer fra kildespråket/kildeteksten er fremtredende i oversettelsen og har en negativ effekt på dens lesbarhet. Oversettelsen er vanskelig å forstå. Eventuell redigering fremstår som omfattende.</p>	<p>Oversettelsen blander språknormer fra kilde- og målspråket slik at den fremstår som om den er skrevet på et slags tredjespråk som er hverken mål- eller kildespråk. Språkstrukturene fra kildeteksten/kildespråket dominerer i oversettelsen slik at den ikke lenger kan klassifiseres som et representativt eksempel av tekster på målspråket. Overføringer fra kildeteksten kan ikke forklares med formålet av oversettelsen. Det er særdeles vanskelig å lese teksten og/eller teksten fremstår stort sett som uforståelig. Disse manglene kan ikke rettes opp ved redigering.</p>	20
<p>Grammatikk & rettskriving</p> <p>Evaluerer hvorvidt oversettelsen følger målspråkets regler ang. grammatikk og rettskriving.</p>	<p>Gjennomgående høyt nivå av grammatisk korrekthet. Nærmest feilfritt.</p>	<p>God grammatisk korrekthet. Sporadiske og/eller ikke-systematiske feil, og/eller mindre mangler i setningsstruktur kan forekomme, men er sjeldne.</p>	<p>Tilstrekkelig grammatisk korrekthet. Generelt god kontroll på grammatikk/syntaks og rettskriving, selv om feil forekommer.</p>	<p>Utilstrekkelig grammatisk korrekthet som indikerer utilstrekkelige språkferdigheter. Høyt antall grammatiske feil og stavefeil. Systematiske og gjentagende feil.</p>	20

Evalueringsmatrise – Autorisasjonsprøve_hjemmeeksamen_Del 2_refleksjonstekst

	4	3	2	1	Vekt (%)
<p>Innhold</p> <p>Evaluerer hvorvidt refleksjonsteksten tar opp relevante problemstillinger og diskuterer og argumenterer tilfredsstillende for spesifikke oversettelsesløsninger.</p>	<p>Kandidaten inkluderer spesifikt innhold som spesifisert i kravene til refleksjonsteksten i hvert avsnitt. Problemtypene og eventuelle andre oversettelsesmuligheter er presentert tydelig og forståelig. Argumenter for og imot alternative oversettelsesmuligheter er diskutert tilfredsstillende.</p>	<p>Kandidaten inkluderer i de fleste avsnitt spesifikt innhold som spesifisert i kravene til refleksjonsteksten. Problemtypene og eventuelle andre oversettelsesmuligheter er presentert, men burde vært fremstilt tydeligere. Argumenter for og imot alternative oversettelsesmuligheter er diskutert tilstrekkelig.</p>	<p>Kandidaten inkluderer bare delvis spesifikt innhold som spesifisert i kravene til refleksjonsteksten. Problemtyper og eventuelle andre oversettelsesmuligheter er presentert ufullstendig eller mangelfullt og argumenter for og imot alternative oversettelsesmuligheter er diskutert. utilstrekkelig eller ikke diskutert.</p>	<p>Krav til spesifikt innhold er oppfylt bare så vidt eller ikke i det hele tatt.</p>	30
<p>Struktur</p> <p>Evaluerer hvorvidt refleksjonsteksten følger de formelle kravene til struktur og utforming.</p>	<p>Refleksjonsteksten er skrevet som sammenhengende tekst og følger de formelle kravene i forhold til lengde og avsnitt.</p>	<p>Refleksjonsteksten er skrevet som sammenhengende tekst og følger de fleste formelle kravene i forhold til lengde og avsnitt.</p>	<p>Refleksjonsteksten er skrevet som sammenhengende tekst eller i en annen form som ikke er i henhold til kravene. Teksten følger noen av de formelle kravene i forhold til lengde og avsnitt.</p>	<p>Refleksjonsteksten er skrevet i en form som ikke er i henhold til kravene (ikke sammenhengende tekst). Teksten følger veldig få eller ingen av de formelle kravene i forhold til lengde og avsnitt.</p>	10
<p>Refleksjonsevne</p> <p>Evaluerer hvorvidt kandidaten viser evne til å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid (oversettelsesprosess og den oversatte teksten).</p>	<p>Kandidaten viser tydelig evne til/stor grad av å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid (prosess og produkt). Spesifikke valg truffet i oversettelsesprosessen er</p>	<p>Kandidaten viser tilstrekkelig evne til å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid (prosess og produkt). Spesifikke valg truffet i oversettelsesprosessen er</p>	<p>Kandidaten viser tegn på grunnleggende evne til å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid (prosess og produkt), men mangler en</p>	<p>Kandidaten viser svært liten eller ingen tegn på refleksjonsevne og forståelse av sin egen arbeidsprosess.</p>	30

	begrunnet klart og beskrevet tydelig.	beskrevet og begrunnet på tilstrekkelig tydelig måte.	dypgående forståelse av sin egen arbeidsprosess. Spesifikke valg truffet i oversettelsesprosessen er beskrevet og begrunnet på tilstrekkelig måte.		
Referanseliste Evaluerer hvorvidt referanselisten er relevant, kvalitetssikret og i henhold til gjeldende standard.	Referanselisten er relevant, kvalitetssikret og i henhold til gjeldende standard. Den inneholder kun kilder vist til under drøftingen i refleksjonsteksten.	Referanselisten er stort sett relevant, kvalitetssikret og i henhold til gjeldende standard. Den inneholder kun kilder vist til under drøftingen i refleksjonsteksten.	Referanselisten inneholder et betydelig antall irrelevante kilder, og/eller er ikke kvalitetssikret, og/eller ikke i henhold til gjeldende standard. Den inneholder kilder som ikke er vist til under drøftingen i refleksjonsteksten.	Referanselisten er svært mangelfull i henhold til kravene eller referanselisten mangler fullstendig.	10
Grammatikk & rettskriving Evaluerer hvorvidt oversettelsen følger målpråkets regler ang. grammatikk og rettskriving.	Grammatisk korrekthet på et gjennomgående høyt nivå. Nærmest feilfritt.	God grammatisk korrekthet. Sporadiske og ikke-systematiske feil og mindre mangler i setningsstruktur kan forekomme, men er sjeldne.	Tilstrekkelig grammatisk korrekthet. Generelt god kontroll på grammatikk/syntaks og rettskriving, selv om feil forekommer.	Utilstrekkelig grammatisk korrekthet som indikerer utilstrekkelige språkferdigheter. Høyt antall grammatiske feil og stavefeil. Systematiske og gjentakende feil.	20